

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Замовник: Закарпатська обласна військова адміністрація
(Департамент екології та природних ресурсів)

1. Назва документа державного планування: „Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024 рік ”

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Проєкт - „Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024 рік ” (надалі – Програма)

2.1. Проєкт – Програми соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024 рік є документом державного планування місцевого рівня і відноситься до системи прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку області на короткостроковий період. Законодавчою основою для розроблення Програми є стаття 143 Конституції України, закони України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про правовий режим воєнного стану”, „Про засади державної регіональної політики”, „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету” (із змінами). При підготовці Програми враховані завдання інших документів державного планування, а саме:

Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722);

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;

Стратегії розвитку Закарпатської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Закарпатської обласної ради від 20.12. 2019 року № 1630.

Плану реалізації Стратегії регіонального розвитку Закарпатської області на період до 2027 року на 2021 - 2023 роки, затвердженого рішенням Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1631.

2.2. Основні завдання Програми та пріоритетні напрями діяльності в області трансформовані в перелік конкретних завдань та заходів з її реалізації та згруповані у розділи, які відповідають стратегічним та оперативним цілям розвитку Закарпаття, або є актуальними за обставин, викликаних воєнним станом. Основна робота органів влади регіону буде і надалі спрямовуватися на максимальну мобілізацію фінансових та людських ресурсів з метою забезпечення стабільної роботи економіки в умовах воєнного (післявоєнного) періоду, у тому числі за рахунок реалізації комплексу заходів зі створення нових робочих місць через підтримку бізнесу, стимулювання залучення інвестицій; оборони регіону від можливої ескалації воєнних дій та безпеки для жителів області і внутрішньо переміщених осіб; продовження робіт з відновлення /реконструкції соціальної інфраструктури; підвищення рівня соціального захисту населення, у тому числі осіб, постраждалих внаслідок військової агресії російської федерації; надання якісних освітніх, медичних, житлово-комунальних послуг; підвищення доходів населення.

2.3. Програма базується на аналізі певного кола наявних показників соціально-економічного розвитку області за 2022-2023 роки та поточної ситуації у 2023 році з урахуванням наслідків впливу збройної агресії російської федерації, визначенні основних зовнішніх і внутрішніх чинників, які стримують розвиток регіону, а також передбачає забезпечення узгоджених спільних дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування задля втілення єдиної державної політики розвитку України на рівні області.

2.4. Основним інструментом реалізації завдань Програми є виконання заходів обласних комплексних та цільових програм, розробка, затвердження та внесення змін до яких проводитиметься виключно з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та чинних законодавчих і нормативно-правових актів.

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Проект Програми не містить конкретних рішень про впровадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, у тому числі щодо надання документів дозвільного характеру на провадження такої діяльності. Програма соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024 рік не містить конкретних проєктів здійснення господарської

діяльності, та не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів.

Програма охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, фізичне виховання та спорт, культуру, охорону навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо територіального планування тощо. Для забезпечення виконання завдань формуються відповідні заходи, серед яких можуть бути проекти, реалізація яких підлягатиме комплексу дій, досліджень і оцінок, відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля”. З метою прийняття (не прийняття, прийняття із застереженнями і зауваженнями тощо) рішення уповноваженого державного органу регіонального або всеукраїнського рівнів щодо провадження планованої діяльності на території області мають бути здійснені всі передбачені законодавством України процедури дій, досліджень і оцінки впливу на довкілля, відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля”.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

В ході здійснення СЕО мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації Програми. Зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких складових довкілля:

- атмосферне повітря (особливо, на найбільш завантажених автотранспортом дорогах і у промислових зонах);
- водні ресурси (особливо, поверхневі водні ресурси басейну ріки Тиса, які відносяться до типу рік з паводковим режимом роботи упродовж всього року та штучних озер; сільськогосподарське водопостачання);
- відходи (промислові та тверді побутові відходи, викиди та стоки, полігони ТПВ, контейнерні майданчики для збору ТПВ, відходи і ТПВ

муниципальних, регіональних і приватних медичних закладів на території ТГ);

- земельні ресурси (особливо в охоронних прибережних смугах річок, штучних озер та на гірських схилах);
- біорізноманіття та рекреаційні зони;
- а також наслідки для здоров'я населення.

Зазначені наслідки для довкілля мають бути проаналізовані у тому числі: - імовірні наслідки природних лих і техногенних катастроф (до прикладу - повеней, паводків, підтоплень або замулення, застою води, масове заростання водорослями мілководдя русла р. Уж в результаті планованих гідротехнічних споруд тощо);

б) для територій з природоохоронним статусом:

Всього на території області розміщено 34 об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та 471 об'єктів природнозаповідного фонду місцевого значення.

Серед об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Карпатський біосферний заповідник; 3 національних природних парків (НПП „Синевир”; Ужанський НПП; НПП „Зачарований край”); 19 заказників у т.ч.: один ландшафтний парк („Брадульський”); 8 ботанічних парків (“Чорна гора”, “Юлівська гора”, "Урочища Затінки і Тересянка”, “Гладинський”, “Горгани і Тавпіширка”, “Кедринський”, “Керничний”, "Урочища Странзул, Задня, Кедрин”); 4 загальнозоологічних парків (“Річанський”, “Тур’є-Полянський”, “Великодоброньський”, „Потік Оса”); один орнітологічний парк - “Соколові скелі”; “Апшинецький” гідрологічний парк; геологічний парк “Зачарована долина”; 9 пам'яток природи (комплексний парк “Гора Високий камінь”; 7 ботанічних парків; гідрогеологічний парк "Болото Чорне багно" ("Чорні багна").

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки необхідно оцінити ймовірні наслідки для цих територій.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення: транскордонні наслідки відсутні в рамках зазначеної стратегічної оцінки.

Реалізація Програми не чинитиме транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків. Водночас проекти, які увійдуть до заходів обласних комплексних та цільових програм і відповідно до Закону України „Про оцінку впливу на довкілля” підлягатимуть оцінці впливу на довкілля, окремо проходитимуть стратегічну екологічну оцінку, в т. ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення, до прийняття рішення про їх реалізацію.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено:

Зважаючи комплексність рішень проекту Програми, що обумовлюється необхідністю виконання цілей Програми, призначених для різних видів

промислово-виробничої, соціальної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Разом з тим, в процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки буде розглянуто наступну альтернативу: „Нульовий сценарій” – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування. Оцінку ефективності вказаної альтернативи буде відображено у Звіті про стратегічну екологічну оцінку.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки:

Для проведення стратегічної екологічної оцінки буде використана наступна інформація: доповіді про стан довкілля, статистична інформація, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки, інша доступна інформація.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки будуть застосовані такі аналітичні методи: аналіз тенденцій, оцінка ймовірних наслідків відповідно до контрольного переліку, експертний аналіз. Також будуть використані такі методи участі громадськості, як інформування, консультування, опитування, коментування, обговорення тощо.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування:

Прогнозування соціально-економічних та екологічних процесів є важливим елементом стратегічного планування розвитку області. Тому всі етапи дослідження будуть проведені з врахуванням вимог нормативно-правових актів у сфері екологічної безпеки та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення. Так, Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього природного середовища. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

а) раціонального й економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;

б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;

в) здійснення заходів щодо відтворення відновлювальних природних ресурсів;

г) застосування біологічних, хімічних і інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища й безпеку здоров'я населення;

д) збереження територій і об'єктів природно – заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;

е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;

є) здійснення заходів щодо збереження й невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”.

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку:

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України „Про стратегічну екологічну оцінку”.

Структура та зміст Звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного розвитку Закарпатської області на 2024 рік:

1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому

числі будь – які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання:

Департамент економічного та регіонального розвитку Звакарпатської обласної державної адміністрації (Закарпатської обласної військової адміністрації). Адреса: м. Ужгород, пл. Народна,4, Закарпатська область, Україна, 88000. e-mail адреса: economy@carpathia.gov.ua (з поміткою в темі листа „Пропозиції до заяви про СЕО”)

Відповідальна особа: Лесишин Ельвіра Давидівна – начальник управління регіонального розвитку Департаменту економічного та регіонального розвитку Звакарпатської обласної державної адміністрації (Закарпатської обласної військової адміністрації).

Строк надання зауважень і пропозицій становить 10 днів з дня офіційного опублікування.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу СЕО:

офіційний сайт Закарпатської обласної військової адміністрації
04.12.2023.

Замовник/Уповноважена особа замовника: Департамент економічного та регіонального розвитку Звакарпатської обласної державної адміністрації (Закарпатської обласної військової адміністрації)/ТРИНДЯК Тарас Михайлович